

Маліновська Н.В., магістрант
Науковий керівник – Легенчук С.Ф., д.е.н., проф.
Житомирський державний технологічний університет

ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ КОНВЕРТОВАНИХ ОБЛІГАЦІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВІДОБРАЖЕННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Прискорений розвиток ринку цінних паперів сприяв виникненню нових інструментів та появи нових параметрів у вже існуючих цінних паперів. Велика кількість нових форм та параметрів цінних паперів дозволяє управлінському персоналу з одного боку сформувавши достатньо еластичну структуру портфелю цінних паперів, тим самим мінімізуючи та урізноманітнюючи непередбачувані ризики та витрати, пов'язані з обслуговуванням тих чи інших видів цінних паперів. А з іншого боку – це виклик для бухгалтерів, оскільки вони повинні правильно відобразити в обліку не тільки емісію цінних паперів, виконання зобов'язань по цінних паперах та списання їх з балансу, а й можливі операції з даними цінними паперами протягом періоду їх дії.

Питання обліку конвертованих облигацій розглядали у своїх працях наступні дослідники: М.І. Бондар, Б.В. Бондарев, Е.С. Гейер, М.С. Коваль, Т.В. Ковальова, О.І. Лебідь, С.З. Мошенський, О.Р. Новаківський, Н.А. Пономарьова, С.Ю. Рагуліна, С.В. Рудейчук, І.Л. Сазонець, Б.М. Сердюк, І.В. Стешенко, М.М. Шевченко та інші. Однак, залишаються невирішеними ряд питань, пов'язані з процесом конвертації облигацій та особливостями відображення такого процесу в обліку та звітності підприємства.

Конвертовані облигації за своєю сутністю належать до складних фінансових інструментів і є одними із нетрадиційних гібридних фінансових інструментів, оскільки мають властивості як фінансового зобов'язання, так і власного капіталу. Крім того, конвертовані облигації, маючи свої особливості, несуть нижчий ризик, ніж звичайні цінні папери зі сталими відсотковими ставками. Для інвестора, який має конвертовані облигації, існує можливість у певний момент часу провести їх конвертацію на інші цінні папери. Конструкція конвертованих облигацій поєднує в ідеальний для інвестора спосіб можливості, які надають акції, та безпеку, яку забезпечують облигації.

Порядок облікового відображення операцій з конвертованими облигаціями у підприємства-емітента та підприємства-інвестора передбачає, до моменту конвертації таких облигацій в емітента у пасиві балансу (звіту про фінансовий стан) відображаються зобов'язання за такими облигаціями. Вже у момент конвертації облигацій в акції підприємства, наприклад, відбувається трансформація зобов'язань за облигаціями (позикового капіталу) у власний капітал підприємства. Зазначені зміни, які відбуваються на підприємстві внаслідок використання інвестором всіх можливостей конвертованих облигацій, мають вплив не лише на структуру зобов'язань і власного капіталу та показники фінансового звіту, а й на ряд аналітичних показників щодо діяльності конкретного суб'єкта господарювання.

Тобто такий гібридний фінансовий інструмент, як конвертовані облігації, потребує більш глибоко дослідження, зокрема, додаткового вивчення потребують стадії існування таких облігацій та вплив операцій з конвертованими облігаціями на обліково-аналітичне забезпечення управління операціями з облігаціями як у підприємства-емітента, так і підприємства-реципієнта.